

NOVOST V SINDIKALNI LISTI '77

SINDIKALNA LISTA ZA LETO 1977 je bila sprejeta na plenarni seji RS ZSS dne 20. decembra 1976, njene določbe pa se uveljavljajo po samoupravnem sporazumu dejavnosti in območnem družbenem dogovoru. To pomeni, da sindikalne liste ne uveljavljamo neposredno, marveč šele takrat, ko so jo sprejeli podpisniki sporazuma oziroma udeleženci dogovora. Javna razprava o osnutku sindikalne liste, ki je trajala dva meseca, je pokazala, da se delavci močno zanimajo zlasti za stališča o tistih vprašanjih, za katera si v sindikatih prizadevamo, da bi bila urejena čimbolj enotno. Tako je bilo mnogo pripomb glede razporejanja dohodka, nagrajevanja po minulem delu in glede izdatkov, ki bremenijo dohodek ali sklad skupne porabe. Med te sodijo zlasti dnevnice, kilometrini, regresiranje prehrane med delom, regres za letni dopust, jubilejne nagrade ipd. V osnutku sindikalne liste ni dosegel svojega namena; mnoge delovne organizacije so namreč ta dodatek izplačevale vsem delavcem. Kljub temu pa je razprava pokazala, da dodatek vendarle ostane v sindikalni listi še za leto 1977. V prihodnje pa bo treba uveljaviti nova merila za razdelitev sredstev, ki bremenijo maso za OD po delu in rezultatih dela.

Novosti in dopolnitve, ki jih prinaša sindikalna lista za leto 1977, pa so naslednje:

V samoupravnem sporazumu dejavnosti naj bo urejen najnižji OD, v območnem družbenem dogovoru pa najvišji OD. Nova kategorija je zajamčeni OD, ki naj bi bil tolikšen, da bi delavcu zagotavljal materialno in socialno varnost. Višino zajamčenega OD določijo udeleženci družbenega dogovora glede na produktivnost in splošne razmere območja, vendar znaša ta višina najmanj 55 % poprečnega OD na zaposlenega v gospodarstvu SR Slovenije v preteklem letu. Izpopolnjeno je tudi določilo o osnovah za oblikovanje sistema delitve sredstev za OD po delu in rezultatih dela, kar naj podpisniki sporazumov uredijo v posameznih sporazumih dejavnosti. Novo je določilo o preventivnem zdravstvenem varstvu delavcev, ki zavezuje OOS, da se zavzema za ustrezno izvajanje preventivnega zdravstva delavcev z rednimi in občasnimi zdravniškimi pregledi.

Nadaljnje spremembe oziroma dopolnitve, ki so bile sprejete zlasti zaradi povečanja življenjskih stroškov, so naslednje:

— najnižji OD kot ekonomska kategorija znaša 60 % poprečnega OD zaposlenih v gospodarstvu SR Slovenije v preteklem letu;

— najvišji OD naj ureja območni družbeni dogovor po oceni in skladno s podatki SDK, upošteva uspešnost delovanja temeljne ali druge OZD;

— nadomestilo OD za čas bolezni ostane nespremenjeno in se izplača v višini 90 % poprečnega mesečnega OD delavca, izplačanega v preteklem koledarskem letu. Osnova se valorizira vsake 3 mesece, glede na gibanje OD;

— dokler ne bodo izdelani kriteriji za delitev dohodka po minulem letu, se uporabljajo

določbe o vrednotenju delovne dobe. Ta znaša od 1 do 12 % obračunane mesečne akontacije OD delavca;

— dodatek za nočno delo znaša 35 do 50 % obračunane osnove ali akontacije OD za polni delovni čas. Konkretno višino določijo udeleženci v samoupravnem sporazumu dejavnosti;

— dodatek za deljen delovni čas naj bo največ bruto 320 din mesečno, če prekinitev traja nad eno uro, in največ bruto 640 dinarjev mesečno, če traja prekinitev dve ali več ur;

— dnevnic za službena potovanja, če odsotnost traja od 8 do 12 ur, znaša največ 110 dinarjev, če odsotnost traja nad 12 ur, pa največ 170 dinarjev. Stroški prenočevanja na podlagi računa znašajo največ do 195 din in brez računa največ 85 din za noč;

— terenski dodatek se izplačuje delavcem pod enakimi pogoji in znaša 80 din na člana. Podrobnejša določila o možnostih za pridobitev pravice do terenskega dodatka se urejajo v samoupravnem sporazumu dejavnosti in v splošnih aktih OD;

— NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE znaša največ 1425 din mesečno in se priznava po sprejetih pogojih in kriterijih samoupravnega sporazuma dejavnosti oziroma OD;

— REGRES ZA PREHRANO med delom se priznava vsem delavcem največ 285 dinarjev mesečno na delavca. Izjemoma se lahko delavcem, katerim zaradi narave dela ni mogoče organizirati prehrane med delom, regresira prehrana v obliki vrednostnih bonov za živila. V obliki vrednostnih bonov se lahko regresira prehrana tudi delavcem, ki z zdravniškim potrdilom dokazujejo, da imajo predpisano dietno prehrano, če take prehrane ni mogoče zagotoviti med delom. Soglasje za vrednostne bone

izdaja občinski svet ZS, upošteva dogovorjene kriterije. Regresiranje prehrane med delom v nobenem primeru ni mogoče izplačati z gotovino. Udeleženci območnega družbenega dogovora bodo določili še višino regresa za delavce, ki delajo nepoln delovni čas;

— NAGRADE UČENCEM Z UČNO POGODBO znašajo v prvem letniku 820 dinarjev, v drugem letniku 960 dinarjev, v tretjem pa 1140 dinarjev;

— NAGRADE ŠTUDENTOM IN UČENCEM NA PRAKSI ne smejo biti nižje kot 820 dinarjev in ne višje kot 60 % poprečnega neto OD na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu. Te nagrade ne izključujejo štipendij;

— NAMENSKA SREDSTVA ZA STANOVANJSKO GRADNJO se urejajo po samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za stanovanjsko gradnjo, višina pa znaša 6 % od bruto OD;

— regresa za letni dopust ni mogoče deliti vsem delavcem v enakem znesku, pač pa se tu upoštevajo ekonomske, socialne, delovne in zdravstvene razmere delavcev. Sredstva se oblikujejo v višini najmanj 1100 in največ 1400 dinarjev na delavca, v številu učence poklicnih šol;

— pri JUBILEJNIH NAGRADAH naj bi udeleženci družbenega dogovora upoštevali enotne kriterije tako glede delovne dobe kot višine sredstev. Te nagrade se delijo:

za 10 let delovne dobe 2.300 din,
za 20 let delovne dobe 3.450 din,
za 30 let delovne dobe 4.600 din.

Osnovna organizacija sindikata se mora zavzemati še za razna druga izplačila — solidarnostne pomoči, ki jih udeleženci družbenega dogovora urejajo v svojih samoupravnih

splošnih aktih. Glede na sprejeto sindikalno listo za leto 1977 naj bi posamezna poglavja iz sindikalne liste urejal območni družbeni dogovor, posamezna poglavja pa samoupravni sporazumi dejavnosti. Postopek za uveljavitev je znan, skupne komisije udeležencev območnega družbenega dogovora kakor tudi podpisnikov samoupravnega sporazuma dejavnosti pa so dolžne čimprej opraviti svoje naloge. Spremembe in dopolnitve, s katerimi se v samoupravnem sporazumu in družbenem dogovoru uveljavljajo stališča in postavke iz sindikalne liste za leto 1977, veljajo od dneva, ko so sprejete, uporabljajo pa se od dneva, za katerega se dogovorijo udeleženci. Ti določijo tudi datum uporabnosti, razen za namenska sredstva, za stanovanjsko gradnjo, izobraževanje in oblikovanje dogovorjenega dela sredstev sklada skupne porabe, ki se uveljavljajo od 1. januarja 1977 dalje.

R. SVETEK

ŽE DVA TISOČ KOMUNALCEV

Nekdanje komunalno podjetje Snaga, ki se je v nekaj letih z združevanjem sila povečalo in preimenovalo v komunalno podjetje Ljubljana, se je za dan republike lani še okrepilo z združitvijo s komunalnim podjetjem Vič in podjetjem Dimnikarstvo. Sedaj je že dva tisoč komunalcev, ki so po dejavnostih organizirani v TOZD.

- TOZD Javna higiena in ceste
- TOZD Rast
- TOZD Javna razsvetljava
- TOZD Živilski trgi
- TOZD Proizvodnja komunalne opreme.

Za uresničevanje skupnih ciljev TOZD ima naša delovna organizacija za opravljanje skupnih zadev in koordiniranje nalog skupne samoupravne organe in delovno skupnost skupnih služb.

Na podlagi stabilizacijskega programa kom. podj. Ljubljana in družbenih smernic je bilo potrebno na podlagi združevanja dela in sredstev po tehnološkem principu združiti nekatere komunalne dejavnosti, kot so cestna

služba, dimnikarska služba in javna kopališča.

Glede na to, da smo se pri integracijskih procesih pri teh dejavnostih, ki naj bi bile v Ljubljani enotne, pogovarjali enakopravno, smo dosegli tako vsebinsko samoupravnih odnosov, s katero lahko startamo v nove oblike celotnega komunalnega gospodarstva v Ljubljani.

Zavedamo se, da celotna integracija komunalnega gospodarstva z našo pobudo in aktivnostjo še ni zaključena, vendar se kljub temu ta skupina približuje končni obliki komunalnega gospodarstva, po kateri naj bi bile individualna, kolektivna in urejena stavbna zemljišča zaokrožena oblika komunalnega gospodarstva v Ljubljani.

Po vrsti hidro in termo elektrarn je Gradis prevzel tudi gradnjo prve jugoslovanske jedrske elektrarne v Krškem

POGLEJMO GA POBLIŽE

To največjo gradbeno delovno organizacijo v Jugoslaviji sestavlja 17 tozdov in delovna skupnost skupnih služb. Skupno zaposluje 6960 delavcev, poleg njih pa imajo še 680 učencev in 180 štipendistov. V naši občini je »glavna« te velike družine gradilovcev, kar pet tozdov in DSSS domuje na našem območju, ki skupaj zaposluje približno 38 odstotkov vseh delavcev. To so: TOZD Železokrivnica, TOZD Strojnoprometni obrati, TOZD Obrat gradbenih polizdelkov, TOZD Kovinski obrati in TOZD Ljubljana okolica. Kmalu pa se bo v našo občino preselil še TOZD Projektiva. Vsi drugi tozdi so raztreseni širom po Sloveniji, eden pa je v Frankfurtu.

Z DELOM SO POSTALI VELIKI

V dobrih 30 letih so gradilovci zgradili nad 4000 različnih objektov, med njimi več hidroelektrarn, termocentral, veliko stanovanjskih naselij, bolnišnic, silosov, hladilnic, pristanišč, viaduktov in mo-

stov, turističnih in drugih objektov. Naj spomnimo, da Gradis gradi tudi prvo jugoslovansko jedrsko elektrarno v Krškem, da končuje turistično naselje Bernardin, da so gradilovci delavci zgradili tudi dimnik cementarne Trbovlje, ki je najvišji v Evropi itd. Vse njihove številke segajo v milijarde. Tako je v 1975 letu 6628 zaposlenih delavcev ustvarilo 3.348.526,395 dinarjev ali 505,209 dinarjev na zaposlenega. Ostanek dohodka je bil 200 milijonov dinarjev ali 6,1 od skupnega dohodka.

Za leto 1977 načrtujejo 1111 milijonov dinarjev ali 111,1 starih milijard dinarjev dohodka. Po predvidevanem celotnem dohodku v višini 4660 milijard dinarjev, to je pri znesku, ki se bliža že petim novim ali 500 starih milijardam, znaša delež dohodka 24%. Drugače povedano to pomeni, da bodo v poprečju dobro gospodarili vselej tedaj, kadar jim bo od štirih plačanih dinarjev za njihove izdelke ali storitve ostal za dohodek en dinar. Osební dohodek gradilovcev naj bi v letu 1977 znašal v poprečju 4700 dinarjev, kar predstavlja v primerjavi z letom 1976 (ko je znašalo poprečje okoli 4200 dinarjev) okoli 500 dinarjev ali 12% več. Zaposlenih bo v letu 1977 okroglo 7000, in to brez delavcev v tujini, vajencev in štipendistov, katerih bo še dodatnih 1000. Vsak delavec Gradisa bo moral v podjetju vsak mesec ustvariti vsaj 13 tisoč dinarjev dohodka in dosegati stopnjo produktivnosti, načrtano v letnem načrtu. Prav rasti produktivnosti v Gradisu posvečajo veliko pozornost. 3,5% je poprečna letna stopnja, v zadnjih petih letih 5,5%, za leto pa jo načrtujejo 5,7%. To kaže, da je v

Gradisu močna preorientacija družbenih prizadevanj v človeka in tehnologijo — v posodabljanje obeh. Danes v Gradisu vse več delajo stroji in visokokvalificirani strokovnjaki. Vedo pa, da tudi s stimulativnim nagrajevanjem pripomorejo k rasti produktivnosti in kakovosti.

V letošnjem letu imajo pred seboj še veliko načrtov; preorientirali se bodo na tuja tržišča, izredno veliko bodo vložili v načrtno izobraževanje delavcev, v uresničevanje zakona o združenem delu. Prav slednjo nalogo začenejo s serijo seminarjev, na katerih naj bi se dodatno izobraževali vsi vodilni in vodstveni delavci. Uresničevanje zakona je ena temeljnih nalog in prepričani so, da bodo prav letos lahko veliko storili, da bodo med tozdi vzpostavili čistejši dohodkovni odnos in da bo Gradis še bolj zaživel kot samoupravna celota.

STORITI VEČ TUDI V ODNOSU DO KS

Posluh za probleme v KS in pripravljenost za njih reševanje je predvsem krajevni skupnosti Nove Jarše dobro znan. Predvsem so ti odnosi stalni in trdni med tozdom Ljubljana okolica in KS. To je po svoje tudi razumljivo, ker največ delavcev tega tozda stanuje v KS Jarše in so tako že kot delovna skupnost neposredno zainteresirani za razvoj KS. Eden od konkretnih rezultatov skupnega dogovarjanja je na primer lani odprta ambulanta, za katero je ta tozda dal stanovanje. Še več je oblik, ki bi jih lahko izkoristili v skupnem sodelovanju, saj si to želijo tudi drugi tozdi in DSSS tega velikega kolektiva. Vsekakor bi kazalo o tem — zlasti v KS Nove Jarše — še razmisliti.

GRADIS NAŠ OBČAN

GRADIS, največji jugoslovanski gradbeni kolektiv, našim občanom ni neznan. Vsa naša izjemno hitra gradnja v povojnem obdobju je prepletena tudi z Gradisom. Vedno smo ga imeli za našega — slovenskega — jugoslovanskega, od tedaj, ko se je lani delovna skupnost skupnih služb preselila v novo poslovno stavbo v Novih Jaršah, pa pravimo, da je GRADIS postal tudi naš občan.

